

Zomerintermezzo

**Intermezzo van het seizoen met gedichten, verhalen
en muziek rond het thema: Zomerlicht**

Muzikale opening: Tendre Fleur – F. Burgmüller

Welkom

Welkom bij deze zomerviering.

Het was op 21 juni dat we de langste dag van het jaar hadden; de dag van de zonnewende. Sinds mensenheugenis vieren we dit moment van het jaar, zoals we ook de kortste dag vieren in de winter met kerst.

We hebben er onze tradities mee verbonden, onze verhalen vertellen ons over de betekenis die deze dagen voor ons hebben. Want tegenover de geboorte van het licht in Jezus, is er de naamdag van Johannes de Doper om ons op het lichtste moment van het jaar, de tijd van gulheid en overvloed in de natuur ons ook weer te herinneren aan het donker. Johannes de Doper of zijn katholieke naam Sint Jan vieren we op 24 juni.

Lang daarvoor vierden de Kelten, de volken die verspreid leefden over Europa, al dit feest. We gaan terug naar ruim 400 jaar voor de geboorte van Christus toen zij, de Kelten hun zonnspiralen in steen hakten. In de weg naar binnen wordt het donkerder. Op de weg naar buiten keert het licht terug.

Zoals wij hier vandaag met zijn allen zitten hebben we zo onze eigen verhalen bij deze tijd van het jaar. Voelen we ons nog verbonden met de seizoenen en wat het licht en de warmte van de zon in ons leven doet? Is de zomertijd de vrolijkste en de meest onbezorgde tijd van het jaar? Welke herinneringen liggen er voor het opscheppen, soms uit vervlogen tijden? Vanmiddag laten we het licht binnen komen. En zijn we ons ook

bewust van de schaduw? Dit intermezzo is gelijktijdig een ode en bezinning aan dit moment van het jaar. Delen we een ervaring die een soort van eeuwigheidswaarde voor ons heeft.

Gedicht: Allegro ma non troppo

Leven – zeg ik – je bent mooi,
Je had niet rijker kunnen zijn,
Niet mieriger of meer bemereld,
Niet kikkeriger of pittiger.

Ik probeer het leven te bevallen,
Het te vleien, weten wat het wil.
Altijd groet ik het als eerste,
Trek daarbij een nederig gezicht.

Ik kom van links of kom van rechts,
Loop het altijd voor de voeten,
In vervoering stijg ik op,
In bewondering val ik neer.

Wat bosrijk is die bes,
Wat brommerig die vlieg –
Ik had het nooit geloofd,
Als ik niet zelf geboren was.

Leven – zeg ik– ik weet niets
Waar ik jou mee vergelijken kan.
Niemand maakt zo'n dennenappel,
Geen betere, geen slechtere.

Ik prijs je gulheid en precisie,
Je zwier en vindingrijkheid,
En verder nog, en sterker nog,
Je toverkunst en toverkracht.

Ik hoop maar dat ik je niet kwets,
Je woede of je drift ontketen.
Meer dan honderdduizend jaar al
Doe ik mijn best voor jou en lach.

Ik trek het leven aan een blaadje:
Is het blijven staan? Ben ik gehoord?
Heeft het eventjes, één keertje maar,
Vergeten waar het heen wil gaan?

Muziek: To a wild rose – E. MacDowell

Verhaal: De engelen van de seizoenen

Met de zonnewende groeit en bloeit alles. Het is een tijd van overvloed en genieten. Tegelijkertijd is het dit moment dat de zon langzaam in kracht zal gaan afnemen, de oogst en de herfst in het vooruitzicht zijn. De zonnewende leert ons te zien naar wat er is, omdat we weten dat de aarde draait. Een niet aflatende beweging die ons vertrouwt is en waarin wij meebewegen.

Een vertelling uit Marokko over eerbied hebben voor de natuur

Er was eens een echtpaar. Hun moeders leefden alleen en zonder inkomsten. De man en de vrouw besloten de twee oude vrouwen te vragen bij hen in te trekken. Zo zouden zij een zorgeloze oude dag hebben. Armoede lag echter op de loer. Eén van de oude moeders probeerde de honger niet te voelen door de hele dag op een droge boon te kauwen. De boon was zo hard dat zij hem niet stuk kon bijten en 's avonds voor het slapen deed zij hem in een zakdoek om hem de volgende dag weer te voorschijn te halen. Het was altijd dezelfde boon. Dit leidde tot onrust en verwijten binnen het huishouden.

De dochter overlaadde haar man met verwijten: "Zie je wel hoeveel jouw moeder ons kost, ze loopt de hele dag te eten." Haar man moest ook wel vaststellen dat zijn moeder voortdurend kauwde. Uit wanhoop besloot hij zijn moeder mee te nemen naar de bergen om haar daar achter te laten. Hij zette haar op zijn ezel en liep vele uren. Tegen het vallen van de avond vond hij een grot, bracht zijn moeder naar binnen, zette haar op een stuk steen en vertrok.

De vrouw voelde zich verloren in de stille natuur.

Nauwelijks was haar zoon verdwenen of er verscheen een schitterende jongeman bij de ingang van de grot. Hij ging voor de vrouw staan en vroeg: "Moedertje, wat vind je van de zomer?" – "De zomer? Dat is het seizoen van de rijkdom en de genade, de gezegende tijd van alle gaven van de natuur. In dat jaargetijde komt alles tot volle wasdom. De vruchten aan de bomen en de groenten in de tuinen zijn klaar voor de oogst. Het koren en de gerst staan goudgeel op het land. 's Zomers zijn er geen arme mensen, iedereen heeft genoeg. De natuur brengt alles tot volmaaktheid. De natuur zingt, de krekels tjilpen in de bomen. De fruitbomen bezwijken haast onder de last van hun vruchten. Hele gezinnen werken op het land. De mensen helpen elkaar met het binnenhalen van de oogst. Ze zingen terwijl zij werken.

En dan komt het dorsen en de gezamenlijke maaltijd. Heerlijk die zomer." De jongeman met het schitterende gezicht boog en zei: "Voor jouw lofprijzingen op de zomer zal ik je een gunst verlenen." En hij vertrok na zijn woorden.

Er volgden 3 verschillende jongemannen. De één ernstig, de ander nog bijna een jongen en de laatste kleurrijk. En zij vroegen haar naar de seizoenen en wat zij er van vond. Alle jaargetijden prees zij zoals ze de zomer had geprezen. Ieder in zijn eigen bijzonderheid.

En allen beloofden haar een gunst. Er begonnen zich onder haar verhalen een stroom van goudstukken te vormen, die met haar woorden haar mond uit kwamen als een waterval.

De volgende ochtend kwam haar zoon terug. Hij werd verteerd door wroeging. Hij wilde haar om vergeving vragen en samen teruggaan. Hij riep haar en zij gaf antwoord terwijl goudstukken uit haar mond stroomden. De zoon raapte ze verbaasd op, deed ze in zijn mantelzak, omhelsde zijn moeder en bracht haar terug naar huis.

Zijn vrouw wist niet wat zij zag. Meteen vatte zij het plan op haar eigen moeder naar die grot te brengen. En zo gebeurde het. De man bracht zijn schoonmoeder op de ezel naar de grot en zette haar op dezelfde steen waarop zijn moeder gezeten had en liet haar achter.

En weer verschenen er de jongemannen die haar vroegen naar de seizoenen. "Moedertje, wat vind je van de zomer?", vroeg weer de schitterende jongeman.

"De zomer? Een vuurzee! Je kunt geen adem halen en voor je het weet heb je een zonnesteek. Overal ongedierte in en om het huis. Als je 's avonds buiten op een steen gaat zitten om wat frisse lucht te krijgen komen zij te voorschijn en steken je met hun gif. En wat een werk! De mannen zijn druk met de oogst. De vrouwen en kinderen klimmen in fruitbomen om de vruchten te plukken. Levensgevaarlijk. Die verzamelen zij dan en brengen ze naar huis. Vele dieren worden geofferd, kippen en schapen om de werkers op het land eten te geven. Iedereen, die meehelpt met de oogst, familie en burens, komen om je groenten en brood. Schreeuwende kinderen en opwaaiend stof. Als het een slecht jaar geweest is, berg je dan maar voor de winter. De jongeren gaan zwemmen in de zee maar wij, ouderen, verbergen ons. Spreek mij niet van de zomer."

De jongeman had genoeg gehoord en verdween. De oude vrouw bleef opstandig mopperen op de hele schepping tot haar schoonzoon haar kwam ophalen.

Toen vroegen zij de beide vrouwen wat er gebeurd was. Ieder deed haar verhaal. Het

echtpaar begreep dat de vrouwen ondervraagd waren door de vier engelen van de vier jaargetijden. De ene vrouw had de natuur geprezen. De ander kon niet leven met haar eigenzinnigheid. De zoon wilde de hele waarheid weten en vroeg: "Maar moeder, waarom wilde jij de hele dag eten?"

De arme vrouw haalde uit haar zakdoek de droge boon te voorschijn waarmee zij haar honger had willen stillen. Toen ging ieder een licht op. De vier verzoenden zich met elkaar. Dankzij de goudstukken van de engelen leefden zij nog vele gelukkige jaren.

Muziek: Roundelay – R. Schumann

Gedicht: Hoopvol

Een zinderende zon zakte die avond
In de stilte weg
En kleurde gloeiend rood
Er gloorde weer hoop

Er was weer licht aan de horizon
En verwachting die het leven bood
De zon zou weer nieuwe krachten geven

Alles zou weer open gaan
Morgen is er een nieuwe dag
Vliegtuigstrepen, kleine wolkjes
Huppelende kinderen op weg naar school
Hier en daar een schooltas met een vlag.

(Gedicht: Marjan Heijnen)

Enkele gedachten over de zomer: Samen de weg naar binnen wandelen

Als ik aan zomer denk dan zijn het de lange warme dagen waar ik als eerste aan denk, vakantie, zomerfruit, zee en plezier, zomerjurken, ijsjes, terrasjes en kamperen, de geur van jasmijn en lavendel, de zonnebloemen en de zoemende bijen. Kortom de tijd van luiheid, warmte, water en zonlicht.

Maar zomer is niet alleen dat. Voor sommigen is het ook een tijd waarin we ons bewust worden van een andere kant. Een schaduwzijde. Misschien moeten we een beetje glimlachen om de mopperende oude moeder uit het verhaal van zojuist, die afgaf op de insecten, de hitte, het harde werken op het land en alles wat daar omheen gebeurt. Herkennen we dat stiekem soms ook wel een beetje in onze eigen manier van kijken en spreken over het leven. Net een beetje teveel nadruk op de dingen die onszelf zwaar vallen en horen we onszelf mopperen en klagen, terwijl we dat eigenlijk ten diepste helemaal niet willen of zo willen over komen bij anderen. En toch geef ik de oude mopperende vrouw niet helemaal ongelijk, want het leven is niet alleen rozengeur en maneschijn.

Het is eenzijdig om het zo wel voor te stellen en doet afbreuk aan de werkelijkheid waar we als mensen mee leven en worden opgeroepen om mee te moeten leren leven. Het is

zon en schaduw, licht en donker, vreugde en moeite. Het één is er en het ander evenzeer. Dit wegpoetsen doet geen recht aan onze beleving en de worstelingen waar we ons door het leven toe gesteld voelen als mens.

Ik denk dat het uiteindelijk om de balans tussen beiden gaat. We leven van het licht en hebben dit nodig om onze veerkracht te behouden, ons te kunnen opladen en de moeizame kanten van het leven te kunnen dragen. Al dan niet geholpen in de rijkdom die de natuur en onze natuur ons heeft ingegeven of voor wie gelooft in God dat gegeven heeft.

En ik denk daarbij aan het leven van Johannes de Doper die ons bewust maakte dat hij de wegbereider was naar de geboorte van Jezus, symbool van Licht, voor zovelen. Hij wees er op dat we vanaf nu weer de kortere dagen gaan krijgen en de nachten langer. Maar dat er op de kortste dag opnieuw Licht geboren zal worden. En vóór Johannes waren er anderen die mensen daarin sterkten.

De Kelten hebben ons de zonnspiralen na gelaten. Zelfs in kerken wordt vandaag de dag steeds vaker de zonnspiraal gebruikt als symbool om ons bewust te worden van de weg naar binnen. Als een innerlijke tocht om te aanschouwen wat er leeft in onze ziel.

De weg van bezinning.

Bezinning op waar we staan als mens en wat we op ons pad tegen komen aan ervaringen. Waar we merken dat we ook grenzen en obstakels in het leven tegen komen en deze gaandeweg leren te overwinnen. Gelijktijdig oog hebben voor wat ons vreugde geeft, waar we onze kracht aan opdoen en onze veerkracht vandaan halen.

Woorden als vriendschap, trouw zijn aan jezelf en de ander, hoop, geloof, liefde, zin, adem, water, wortels, rust en stilte. We kunnen ze allen op onze weg naar binnen vinden. Om ons bewust te maken van de weg, zo'n moment van bezinning met elkaar te hebben, wil ik met u deze zonnspiraal gaan.

Een kleine oefening in inkeer.

Ieder mag dit doen in eigen gedachten.

En omdat we niet allemaal meer even goed kunnen wandelen,

Wandelen we de weg met onze vinger.

Hier is een zonnspiraal.

We beginnen aan de ingang.

Heel langzaam voerend over het papier,

De weg naar binnen volgend gaan we stil staan.

Ik begeleid de weg met woorden.

In de kern blijven we even staan. En volgen daarna ook weer de weg terug naar buiten.

Het is bedoelt als een meditatief momentje en ik nodig u van harte uit om mee te doen.

De weg van buiten naar binnen
Is een weg die zovelen hebben gemaakt
Door de eeuwen heen.

De cyclus van de zon,
Het lopen van de zonnecirkel
Is een weg die zovelen zijn gegaan.
We staan hier in het licht,
In het licht van de zomer
En met elkaar gaan we de weg
Stap voor stap
Lezend met onze vinger
Volgen we onze weg naar binnen.
We horen nog de geluiden
Van het zomerse leven
Het spetteren van water van de zon
Kinderstemmen die over het water klateren
Een bal die over wordt gegooid
Zoemende insecten
En gesprekken op het terras die loom zijn van de warmte
Ze vervagen op de achtergrond
Nu we stap voor stap de weg naar binnen volgen
Om de ruimte op te zoeken waar de stilte woont,
om te horen wat er in onze gedachten doorklinkt
Hoe gaat het met mij
Vandaag
Gisteren
Hoe zal het morgen zijn
Wie ben ik
Was ik,
Ben ik geworden die ik nu ben
Door alle gebeurtenissen in mijn leven
Wie waren daarin mijn reisgenoten
Vergezelden mij op die weg
Die weg die ik mocht gaan
En die mij hier heeft gebracht
Hindernissen op mijn pad
Teleurstellingen en
moeilijkheden
Overwonnen
Soms
Niet altijd
En toch hier te mogen zijn
Vandaag
Dankbaar voor wat is

Wat er mag zijn
Ook al is dat niet altijd gemakkelijk
Taai zelfs
Maar hier ben ik.
Ik volg mijn weg naar binnen
Om stil te staan
Bij de dingen
Om te verwoorden waar geen woorden voor zijn
wat mijn mysterie is
Mijn geheim waaruit ik leef
Mijn bron,
Mijn bodem
weg in mijzelf
ben ik eindelijk aangekomen.
Ik sta hier in de kern
En kijk op.
Hier is het goed toeven.

Vanuit de stille kant
Volgen we de weg weer langzaam naar buiten
Waar ik stappen zet,
kijk ik weer naar het licht
Achter mij vormt zich de schaduw
Deze is achter mij.
Licht en donker ze zijn twee eenheid
De één is niet zonder de ander.
Ze horen elkaar toe.
Maar ik mag lopen in het licht
Ik kan richting het licht van de zomer lopen
En met iedere stap ontstaat er grond
Begaanbare grond
Het is de grond die ik al eens belopen heb
Waar ik mijn reisgenoten ontmoet
Die met mij gedragen hebben
Mijn rugzak vult zich met iedere stap
Met alle levenservaring
En levenskracht die ik daarbij heb opgedaan
Met iedere stap wordt het rijker
Tot het moment dat ik weer in het volle licht sta
En ontmoet.
Het licht van de zomer

Muziek: Allegretto con moto – S. Heller

Gedicht: Zon

Zon, o mooie zon,
mat, fel, rood, geel,
oranje, wit.
Je laat je bewonderen en aanschouwen,
door een ieder die je wil zien.
Je bent trots en aanwezig.
Je schoonheid en je stralen,
verwarmen, verblinden en verleiden me.
Je verstopt je niet.
Je durft te schijnen, te stralen.
Je raakt me diep van binnen.
Je geeft me troost en kracht.
Ik heb me te lang verzet tegen de warmte,
die ik diep van binnen voel.
Nu mag ik het aanraken.
Ontroerd raken door de schoonheid
die ik in mezelf ontwaar.
Zon, ik heb geleerd dat ik mag stralen.
Ook al schijn je niet.

Een wens voor onderweg:

Dat de zon je pad mag verlichten,

Dat vergezichten je blik mogen verruimen.

Dat de horizon vergroot wordt door de ontmoeting met anderen.

Dat je je zorgen achterlaat.

Dat je de wind in je rug mag hebben.

Dat je de kracht van het eeuwige mag voelen.

Dat de kracht van de Eeuwige

met je meegaat op je weg.

Dat je mag vinden wat je zoekt,

dat je deelt wat je hoopt.

Dat het geluk je pad zal kruisen,

en dat je het oppakt.

Zomer 2021

Eveline Post, geestelijk verzorger Zorgstroom

Marianne Steenbeek, welzijn Hof Klarenbeek en Hof 't Seijs

Annette Crienen en Anita Baas, welzijn en dagbesteding Hof Mondriaan

Nely Koen, piano